

Gespreksdocument AMBITIEGESPREK

versie maart 2021

Fase: verkennen

Het ambitiegesprek gaat over dromen, wensen en idealen voor de leerlingen van de school. Ambities vormen de 'motor' onder veranderingen. Zonder duidelijk perspectief is het onmogelijk om actief te blijven in het verbeteren van cultuuronderwijs. In het kort betekent ambities stellen dat je je bewust wordt van wat je wil bereiken en wat je belangrijk vindt. En dat je – ook op individueel niveau - regelmatig stappen zet om hieraan te werken.

Dit document biedt een structuur voor dit gesprek en geeft suggesties voor vragen.

- Je voert het ambitiegesprek met het hele team dat aan de kwaliteitsverbetering voor cultuureducatie gaat werken. Bij een grote groep kun je er twee bijeenkomsten van maken of met een kleiner kernteam werken. Zorg wel dat iedereen betrokken wordt.
- Het doel van het ambitiegesprek is om gezamenlijk maximaal drie ambities en bijbehorende stappen te formuleren. Het gesprek kan bijdragen aan het vergroten van draagvlak binnen de school.
- Reserveer twee uur voor een ambitiegesprek.

Nodig

- Groot, wit vel papier + stiften/pennen
- Kleine plaknotities geel, groen en roze
- Grote plaknotities

Vooraf

Vooraf heb je mogelijk de Evi-rapportage van de school gelezen en heb je samen - tijdens het intakegesprek - de doelen en verwachtingen op schoolniveau verkend en vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

CONTRACTEREN

Vraag aan alle deelnemers om – voor zichzelf – te noteren wanneer deze bijeenkomst voor hen zinvol is of waar het over moet gaan. Geef daarna ook aan waar het voor jou over moet gaan.

Hulpvragen:

- We hebben twee uur. Is dat voor iedereen akkoord?
- Wat moet er in ieder geval aan bod komen?
- Wanneer is dit een zinvol gesprek wat jou betreft?
- Wat verwacht je van mij?

FOCUS AANBRENGEN

Bespreek eventueel enkele verwachtingen en vraag hierop door. Spreek af om aan het eind van de bijeenkomst hierop terug te komen.

IN PERSPECTIEF ZETTEN *(Gele post-its)*

Tijdens het ambitiegesprek staat de leerling centraal. Vraag iemand om een leerling van deze school te tekenen op het vel papier.

Vervolgens noteren de deelnemers op gele post-its hun persoonlijke ambities voor de leerling op het gebied van cultuureducatie. Stel de vraag: **Wat is jouw ideaal van wat deze leerling heeft meegekregen op het gebied van cultuureducatie, als hij of zij de school verlaat?**

Bespreek enkele 'geeltjes' en vraag hierop door.

Hulpvragen:

- Wat versta je hier precies onder?
- Wat heeft de leerling gezien of beleefd?
- Waar is hij geweest?
- Wat kan hij dan allemaal? Welke vaardigheden?
- Wat heeft hij ervaren?

Gropeer samen de geeltjes in diverse clusters op het grote vel. **Welke ambities zijn vergelijkbaar? Bedoelen we hetzelfde?** Laat de deelnemers – eventueel in groepjes – gezamenlijk een woord kiezen dat ze vinden passen bij een specifiek cluster. Het formuleren van kernachtige ambities is een intensief onderdeel, waar je als gespreksleider de tijd voor kunt nemen.

Laat de deelnemers kiezen uit alle genoemde ambities. Bij welke woorden zit de meeste energie? Schrijf maximaal drie ambities op het vel papier.

IDEEËN GENEREREN *(Roze post-its)*

Was je als intermediair tot nu toe vooral vragensteller, nu kun je actief suggesties inbrengen. Welke ideeën zijn er om dichterbij het ideaalplaatje te komen? Bedenk zoveel mogelijk ideeën (vanuit een ideaalsituatie) op onderwijsniveau, voor de leraar en leerlingen en noteer ze op roze post-its.

Hulpvragen:

- Als we uitgaan van de ideale situatie, hoe kunnen we dat bereiken?
- Als tijd en geld geen rol spelen, wat zou je dan willen doen?
- Wat kun je nog meer bedenken? (op onderwijsniveau, voor leraren en leerlingen)

INVENTARISEREN **(Groene post-its)**

Nu de ambities en bijbehorende ideeën opgehaald zijn, is het tijd om te inventariseren wat de school al doet dat hieraan bijdraagt en welke mogelijkheden haalbaar zijn. Vraag aan iedere deelnemer om de huidige activiteiten (zoals cultuurweken, projecten, methodes) te noteren op groene post-its en laat ze deze bij de juiste ambitie plakken. Formuleer samen realistische kansen.

Hulpvragen:

- Wat doen jullie al en hoe draagt deze activiteit bij aan deze ambitie?
- Waar zit nog ruimte voor verbetering? Welke kans kun je hierbij nog formuleren?
- Welke activiteiten dragen niet of nauwelijks bij aan de ambities? Wat doen we daarmee?
- Wat zijn mogelijke obstakels om ideeën te realiseren? Wat doen we daarmee?
- Welk probleem moet je eerst oplossen?
- Wat vraagt vooral om aandacht?

CONCRETISEREN

In deze fase kunnen de eerste stappen geformuleerd worden.

Hulpvragen:

- Welke stap(pen) gaan jullie op onderwijsniveau zetten?
- Wat betekent dat voor het team? **VO: Wat betekent dat voor de directie/management/sectie?** En voor leerlingen?
- Welke (kleine) stap ga je zelf zetten? Wat ga je dan precies doen?
- Wat of wie heb je hiervoor nodig?
- Hoe en wanneer gaan jullie deze stappen evalueren? Wie pakt dit op?
- Hoe nemen jullie nieuwe teamleden mee zodat dit geborgd blijft?
VO: Welke collega's nemen jullie mee en hoe doen jullie dat, zodat dit geborgd blijft?

Maak afspraken zo concreet mogelijk en laat ieder teamlid een persoonlijke stap noteren op een grote plaksticker. Bespreek en noteer daarna de gezamenlijke stappen op schoolniveau.

AFRONDEN

Vijf minuten voor de eindtijd kom je terug op de contractvragen aan het begin van het ambitiegesprek.

Maak een foto van het witte vel en vraag de school om dit te documenteren en zichtbaar op te hangen in de school. Zo wordt iedereen herinnerd aan de opbrengst van dit gesprek.

Bijlage: TOELICHTING OP DE GESPREKSFASES

De gespreksfasen vormen de basis van de procesbegeleiding binnen De Cultuur Loper, maar ze zijn ook te gebruiken in andere verandertrajecten waarin bewustwording, keuzes maken en verantwoordelijkheid nemen centraal staan. Intermediairs, culturele aanbieders en cultuurcoördinatoren kunnen hiermee klantgerichte en co-creatieve gesprekken voeren. De zeven overzichtelijke fasen zorgen ervoor dat een gesprek effectief en professioneel verloopt. We lichten ze kort voor je toe.

Contracteren

De contouren van het gesprek worden expliciet gemaakt door middel van vier vragen. Deze zijn wezenlijk het verdere verloop van het gesprek en mogelijk ook voor het vervolg van de samenwerking. In deze fase worden de verwachtingen afgestemd. Als je vanaf het begin start met contracteren, wordt het een gewoonte om dit bij alle gesprekken of bijeenkomsten te doen.

Focus aanbrengen

In deze fase worden de kaders verkent om – als in een trechter – uiteindelijk te komen bij de onderliggende vraag en hoe zich dit verhoudt tot de context. Het is zaak om in deze fase goed waar te nemen en door te vragen. Door het vraagstuk ‘af te pellen’ kom je sneller tot de kern of de ‘vraag onder de vraag’. Stel vooral open vragen.

In perspectief zetten

Het is in gesprekken een valkuil om meteen door te schieten naar concrete oplossingen. Maar het is krachtiger om eerst te verkennen hoe het gewenste toekomstperspectief er uitziet. Vaak is je gesprekspartner zich hiervan niet bewust. Door de verbeelding aan te spreken, voorkom je dat er vooral wordt geredeneerd vanuit beperkingen en onmogelijkheden in het heden. Bovendien krijg je zo beter zicht op waar het je gesprekspartner werkelijk op gericht is. Door specifieke vragen over te stellen over het ideaal (‘Als geld of tijd geen rol spelen, hoe ziet dat er dan uit?’) wordt het scala aan mogelijkheden verbreed.

Ideeën genereren (co-creatie)

Als duidelijk is hoe een droomscenario eruit kan zien, is het tijd om ongeremd te brainstormen over creatieve manieren waarmee dit kan worden bereikt. In de vorige fasen was je als gespreksleider vooral de vragensteller, maar nu breekt het moment aan waarop je actief mee kunt denken. Iedere deelnemer draagt vanuit zijn eigen expertise een steentje bij aan de ideeën (‘Als we uitgaan van de ideale situatie, welke ideeën zijn er dan nog meer om dit te bereiken?’).

Inventariseren van mogelijkheden en middelen

Vervolgens keer je terug naar het ‘hier en nu’. Uit de lijst met ideeën moet uiteindelijk een haalbaar plan komen. De keuzes die men maakt zijn afhankelijk van de mogelijkheden en beperkingen. In deze fase is het belangrijk om krachten te bundelen wat betreft beschikbare middelen en de inzet van expertise.

Concretiseren

Zodra er een keuze is gemaakt, moeten alle details en afspraken vorm krijgen. Het is belangrijk om zo gedetailleerd en concreet mogelijk te worden in het formuleren van een (kleine) stap, om zo de kans te vergroten dat dit ook opgepakt en geborgd wordt.

Afronden

Het is verstandig om enkele minuten voor de afgesproken eindtijd kort terug te kijken op gesprek of de bijeenkomst. Gebruik hiervoor de antwoorden vanuit het contracteren. Wat is hiervan aan bod gekomen? Wat ligt er nog? Hoe heeft iedereen het gesprek ervaren?